

STRATEGO

LIFE SMART

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (5)

Autor Rade Dragojević - Monday, December 20, 2021, 03:11

SHARE Facebook Twitter G+ Like 0 Tweet

Doživljaji jednog enumeratora

Cijeli listopad 2021. godine proveo sam kao popisivač na, kako kažu, posljednjem klasičnom popisu stanovništva, kućanstva i stanova u Hrvatskoj. Kažem, posljednjem, jer postoji ideja da se u skoroj budućnosti osnuje Registar stanovništva koji bi podatke o stanovništvu *apdejti*rao praktički na dnevnoj bazi, pa popisa stanovništva svakih deset godina, kao što je dosad bio slučaj, više ne bi bilo. Registar stanovništva i zakon koji bi ga regulirao nešto je što je predložila Europska unija. Pretpostavka je da bi takav registar sadržavao sve bitne podatke, od broja članova kućanstava, preko spola, zanimanja, bračnog i obiteljskog stanja, do nacionalnosti i vjeroispovijesti. Zagovaratelji zamjene popisa stanovništva registrom tvrde da bi takvom metodom samo evidentiranje stanovnika, stanova i domaćinstava postalo bitno preciznije, njime bi se izbjegle zloupotrebe statistike u slučajevima popisa birača ili zdravstvenih osiguranika, kojih je sada, redovito više nego samog stanovništva, a i sve bi bilo, navodno, jeftinije.

Međutim, prije negoli Hrvatska ispoštuje još jedan od zahtjeva Bruxellesa, imali smo jesenas popis stanovništva napravljen na klasični, anketarski način. Iako, ovaj je popis imao jednu bitnu novost. Naime, u drugoj polovici rujna stanovništvo se moglo samo popisati preko internetske aplikacije. Nakon toga, u sljedećih mjesec dana na teren je izašlo oko osam tisuća popisivača i popisalo otprilike onih 60-tak posto preostalog stanovništva koje nije iskoristilo mogućnost elektroničkog samo-popisivanja. Među tih osam tisuća popisivača bio sam i ja. Dobio sam sedam popisnih krugova na zapadu Novog Zagreba. Zadužio sam računalno, torbu, masku i dezinfekcijsko sredstvo i terenska anketa je mogla početi.

Inače, deset godina ranije, popisivača je bilo duplo više, naravno zato jer nije bilo elektroničkog samo-popisivanja. Ove se godine taj broj popisivača prepolovio jer se nekako računalo da će zbog digitalnog popisa na ovogodišnjem cenzusu biti potreban manji broj ljudi na terenu. Međutim, računica nije držala vodu do kraja. Pokazalo se pri kraju anketnog popisivanja da je anketara ipak premalo, pa je cijeli popis produžen do, zaključno, sredine studenog 2021. godine.

Radilo se prema dinamici koju bi pojedini anketar sam sebi odredio. Pretpostavka je bila da dobijene popisne krugove popisivač napravi obavezno, a ako prebaci tu normu može dobiti dodatne krugove. Cjenik je bio ovakav: popisivač je za svako popisano kućanstvo dobio četiri kune, za stan četiri kune, za svaku popisano osobu u kućanstvu osam kuna i osam kuna za svaku pribavljenu kontrolnu šifru od kućanstva koje se samostalno uspješno popisalo u prvoj fazi putem sustava e-Građani. Primjerice, za

I ZVIJEZDE SU ODABRALE SVJETLOST...

samačko kućanstvo popisivač je dobio 16 kuna (četiri kune stan, četiri kune kućanstvo, osam kuna osoba), a za četveročlanu obitelj to je iznosilo 40 kuna. U prosjeku popisivač je zaradio od 5.000 do 6.000 kuna, ovisno o broju zaduženih popisnih jedinica, a ja sam *dobacio* do 7.300 kuna. Tek usporedbe radi da kažemo da su američki popisivači na njihovom prošlogodišnjem popisu zarađivali fiksna 23 dolara po satu, da su radili 40 sati tjedno i da su za mjesec dana zaradili oko tri i pol tisuće dolara, što opet iznosi otprilike 23 tisuće kuna, dakle tri puta više nego ja. Ugovore s državom, odnosno Statističkim zavodom nismo potpisali, sve je bilo na *demdo*, naši su prihodi bili iskazivani u neto iznosima, odnosno nisu bili oporezovani, ali je poslije s isplatom sve bilo u redu i nije kasnila.

Nevolje s gazdama...

Moja prva adresa bila je upravo jedno samačko domaćinstvo. Starija me gospođa ljubazno dočekala, ponudila kavom, odgovorila na postavljena pitanja i ja sam otišao dalje. Međutim, nekih deset minuta kasnije ta ista gospođa me počela pratiti po kvartu, vikati za mnom, da bi me na kraju sustigla i zaprijetila da će me prijaviti policiji, jer da sam ja sigurno lopov. Iako sam joj odmah pokazao iskaznicu anketara, ona je, očito bila pod jakim utjecajem histeričnih medija koji su danima i tjednima uoči popisa strašili ljude popisivačima kao mogućim kriminalcima. Gospođa je alarmirala i svoje starije susjede, pa mi je trebalo dan-dva da pridobijem povjerenje ostalih i da ih uvjerim da nisam razbojnik, a niti da ih kanim orobiti. Kasnije sam stekao povjerenje domaćeg stanovništva do mjere da su me neki zadržavali na ručku, što sam, naravno, redovito odbijao.

Međutim, bile su to sitne, i relativno lako premostive prepreke u samom popisivanju. Puno su ozbiljnije stvari nastale onda kad bi pojedinci odbili da ih se popiše, ili kad bi zapriječili popisivaču da obavi svoj posao prijeteći mu fizičkom silom. Tako sam naletio na stan u kojem su stanovali podstanari, zaposlenici obližnjeg restorana. Nisam ni krenuo s popisivanjem, a u stan je uletio gazda restorana, te mi kazao da momentalno izvolim napustiti prostoriju, što sam, naravno, i učinio. Onda me je – pa, skoro bih rekao – prepratio do te svoje krčme, gdje mi je dao podatke, ali samo o sebi i svom ocu. Na moje pitanje o troje radnika koje drži kao podstanare, odgovorio mi je da su oni prijavljeni drugdje i da su tamo popisani – iako su mi sami radnici rekli, naravno, dok su to još mogli, da nisu nigdje popisani – te da ih nemam što ja popisivati. I inače je bilo dosta problema s podstanarima, koji su u nekoliko navrata pokazivali da se boje gazdā, tvrdeći da se najradije ne bi popisali. I drugi slučaj s gazdama i podstanarima je bio sličan. Naime, naišao sam na zgradu s osam stanova i u njima su stanovali isključivo podstanari. Popisao sam samo tri stana i ukućane u njima, svi ostali su me ili izbjegavali ili se opravdavali da im gazda ne dopušta popisivanje. Kasnije sam čak dobio i telefonski poziv od gazde kuće sa zahtjevom da stanem s popisivanjem. Njegovim riječima: "Ajde, bogati, popisao si tri stana, što će ti više?". "Ali moram sve, to mi je posao", otpovrnem ja. "Nema više nikoga, u ostalim stanovima su skladišta. I da te više nisam tamo vidio", završi gazda i prekine vezu. Vrlo se vjerojatno radilo o tome da gazde podstanare često drže neprijavljene, te da popis smatraju potencijalnom opasnošću koji bi mogao dovesti do toga da im porezna ili neka druga financijska institucija sjedne za vrat.

...i psima

Osim nervoznih najmodavaca, drugi ozbiljni neprijatelj popisivaču je – oštar pas. Na jednu adresu danima nisam uspijevao doći, jer je kuću čuvao Medo, "umiljati" buldog od kojih dvadeset kilograma, koji bi svaki puta kad bi se ja pojavio na ulici ispred zgrade veselo zamahao repom, prodorno zalajao i skočio na ogradu. Svakako je tražio igru, ali moja je nepovjerljivost ipak bila jača. Sve je trajalo dok jednom prilikom nisam nabasao na vlasnika kuće koji je primirio zaigranog Medu i tako meni dozvolio da obavim popis.

Riječ je o gradskom naselju izgrađenom i nastanjenom većinom devedesetih godina prošlog stoljeća, i to dominantno izbjegličkim stanovništvom iz zapadnih dijelova susjedne Bosne i Hercegovine. Uglavnom je riječ o mladim obiteljima s dvoje i više djece, svi su redom bili Hrvati-katolici, ostalih nacionalnosti iz regije bilo je u zanemarlivo malom broju, baš kao i pripadnika drugih vjeroispovijesti. Stanovnika izjašnjenih kao ateisti praktički nije bilo. Ali, naselje je i dom određenom broju ljudi doseljenih iz zemalja istočne Europe i Azije. Po broju su prednjačili Kinezi, koji su me uvijek dočekivali ljubazno, ali s vrlo malim znanjem hrvatskog ili bilo kojeg drugog jezika osim kineskog. Sporazumijevali smo se tako da bi me neki od ukućana snimio na mobitel i preko *google* prevoditelja dešifrirao moje pitanje. Naišao sam i na jednu obitelj iz Ukrajine. Gospođa je doselila sa svojima prije godinu i pol i odlično je govorila hrvatski, ali joj to nije pomoglo da nađe posao. Zanimljivo je bilo to da joj je supruga bio akademski školovani slikar i kipar. Trbuhom za kruhom došao je u Zagreb i sad tu radi kao keramičar, naime, lijepi pločice po kupaonicama stanova u zagrebačkim novogradnjama.

Tagovi

aplikacije Bill Gates blogovi
bogatstvo fitness
hrabrost ideja
karijera knjige kreativnost
Liste menadžment
Motivacija novac
obrazovanje odluka
osobne financije pisanje
plan poduzetništvo
posao
Poslovna literatura
postupci
produktivnost
promjena psihologija
rad reputacija sreća
stres studije tehnologija
upravljanje ured
uspjeh učenje
vrijeme zagreb
zaposlenici zdravlje
znanje šansa šefovi
štednja život

Pogledajte što ima novoga na Luxury.hr

Ekskluzivni događaj obasjan trima Michelinovim zvjezdicama – „East Meets West Gastronomic Extravaganza“ u lošinjskom restoranu Matsunoki

Lošinjski Hotel Bellevue posebnim lifestyle wellbeing programom obilježava Globalni dan wellnessa

Boutique Hotel Alhambra ugošćuje chefa s dvije Michelinove zvjezdice

Svježi dašak stila i luksuza uz novo vodstvo Boutique Hotela Alhambra

Selekcija.hr: 'all-in-one' rješenje za upravljanje ljudskim resursima

December 2021

M	T	W	T	F	S	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

« Nov

Naletio sam i na kolegu enumeratora iz Kube. Naime, Kubanac mi je odmah rekao da je isti popisivački posao i on radio u Havani i dodao: "Začudio sam se kad sam vidio da se i ovdje provodi takav popis. Mislio sam da je to karakteristično samo za socijalističke zemlje". Od ostalih koje sam sretao i popisivao bilo je Albanaca, Roma i Makedonaca, koji su, zanimljivo, u rubriku državljanstvo nerijetko upisivali "bugarsko". U naselju ima i Sirijaca, Libanonaca, Talijana i Nijemaca.

Bilo je, dakako, i nepovjerljivih ljudi. Neki me ne bi pustili u stan, pa sam popis obavio na stepeništu. Jedni me nisu pustili ni u zgradu, pa sam popis obavio preko portafona. Treći su pak žurili i pitali bi li imao što protiv da intervju obavimo u automobilu. Naravno, da nisam imao ništa protiv. S jednim sam popis obavio u obližnjoj gostionici, s drugima na klupi ispred škole, a s trećima na pljusku, držeći u jednoj ruci kišobran, a u drugoj *notebook*, jer me vlasnik nije puštao u zgradu "za moje dobro", jer je unutra vladala korona. Jedan me pustio u stan, ali je konspiratološki odbijao davati informacije o sebi, jer da "mi" o njemu već ionako sve znamo. Meni iza leđa je radio televizor i na programu je, posve u skladu sa zavjereničkim raspoloženjem stanara i atmosferom koja je vladala u dnevnom boravku, išla emisija "Na rubu znanosti".

Život u garaži

Jednog dana dok sam prolazio ulicom kvarta za koji sam bio zadužen, na biciklu me sustigne čovjek u svojim šezdesetim godinama i zamoli me da dođem do njegove adrese i da popišem i njegovu familiju. Ja odgovorim da ću to svakako učiniti i izrazim čuđenje kako mi se moglo dogoditi da sam preskočio njegov kućni numer, kad sam susjedne brojeve već ranije bio obradio. Muškarac mi se samo nasmiješio i rekao: "Vidjet će te kad dođete zašto ste me previdjeli". Sljedećeg dana dođem pred dogovoreni kućni broj i vidim da je posrijedi ulaz u garažu. I doista, tročlana obitelj živi u garaži zgrade, na nekih šezdesetak kvadrata, bez osnovnih uvjeta za život, bez kupaonice i bez grijanja. Ispostavi se da je gospodin branitelj, ali bez ostvarenih braniteljskih prava, da ima zdravstvenih problema i da su socijalne i ostale službe u njegovom slučaju ozbiljno zakazale. Pruža mi papire u kojima stoje njegove molbe za reguliranje statusa, ja ih pogledam i znam da mu ne mogu pomoći. Zna to i on. Bio je to najdrastičniji slučaj siromaštva na koji sam naišao, i kad bih bio statistički ciničan, mogao bih zaključiti da siromaštva u tom kvartu, kad gledamo u postotku, i nema previše.

Rade Dragojević

Novinarski projekt Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije realizira se u okviru potpore novinarskim radovima Agencije za elektroničke medije.

SHARE

Facebook

Twitter

G+

Pinterest

Like 0

Tweet

Prethodni članak

Život ne staje zbog demencije

Rade Dragojević

<http://www.stratego.hr>

SRODNI ČLANCI

VIŠE OD AUTORA

Život ne staje zbog demencije

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (4)

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (3)

STRATEGO

Poslovne i životne strategije za bolji i uspješniji profesionalni život

Kontakt: redakcija@stratego.hr

JOŠ VIŠE ČLANAKA

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (5)

Monday, December 20, 2021, 03:11

Život ne staje zbog demencije

Monday, December 13, 2021, 01:47

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (4)

Thursday, December 9, 2021, 00:51

ČITANE KATEGORIJE

Smart	536
Life	343
Boss	183
Novosti	121
Money	116
Misao dana	101
Tech	87